

Greer
HENDRICKS

Sarah
PEKKANEN

AUKSINĖ PORA

Iš anglų kalbos vertė

Aurelija Lieponytė

Sofoklis

VILNIUS, 2023

Skiriame Jenei Enderlin

PIRMA DALIS

Nors daugelis pasakytų, kad dešimties seansų su specialistu toli gražu negana sudėtingoms problemoms išspręsti, pasak Eiveri Šembers, jos unikali praktika, grįsta trumpalaikie intensyvia terapija, keičia žmonių gyvenimus. E. Šembers taiko prieštarinę metodą, dalies kritikų laikomą netgi pavojingą, kuris remiasi pirminių žmogaus emocijų, tokių kaip baimė, pyktis, liūdesys ir džiaugsmas, stimuliacija. Apčiuopusi kliento ramybę drumsčiančios problemos branduolį ir panaudodama šį nelyginant žaibolaidį, traukiantį aukšto dažnio minėtų emocijų srautą, E. Šembers tvirtina galinti susidoroti su žmones kamuojančiais demonais. Tarp sėkmės istorijų – klientai, kurie įveikė fobijas, paliko emociškai smurtavusius partnerius, pakeitė darbo vietą ar išsikėlė gyventi į kitus miestus. Kiekvienas iš dešimties seansų turi specialų pavadinimą, seansai visada vyksta ta pačia tvarka, tačiau, paprašyta atskleisti daugiau detalių, E. Šembers mįslingai nutyli: „Jei mano klientai žinos, ko laukti, procesas nebebus toks efektyvus. Galiu išduoti tik viena: viskas prasideda nuo *Išpažinimo*.“

Ištrauka iš „Washington Post“ žurnale publikuoto profesinio profilio „Ekscentriškoji Vašingtono psichoterapeutė“

PIRMAS SKYRIUS

EIVERI

KASSYK, KAI ATVERIU DURIS naujiems klientams, nežinau, ko tikėtis.

Pirmasis pokalbis telefonu ne ką teatskleidžia. Šį kartą skambučio sulaukiau iš moters, prisistačiusios Marisa Bišop. „Mano santuokai iškilo pavojus, – ji nedelsdama ėjo prie reikalo. – Turiu kai ką papasakoti savo vyrui, bet tai gana komplikauta. Pamaniau, mudu galėtume atvykti pas jus ir...“

Aš ją nutraukiau.

Nemėgstu susidaryti išankstinės nuomonės nesusitikusi su klientu. Apskritai pradinis pokalbis tėra formalumas laikui suderinti ir abejonėms dėl tapatybės išsklaidyti. Tikrasis darbas prasideda tik per seansą – pirmąjį iš dešimties. Šiaip ar taip, nors kalbėjomės trumpai, spėjau surinkti keletą faktų apie Marisą Bišop: moteris pasiturinti, nesutriko išgirdusi mano įkainius. Ji inteligentiška ir apsiskaičiusi, vartoja pilnus sakinius, o ne padrikas frazes ir šnekamojoje kalboje paplitusius beprasmius žodelius. Ir ji sutrikusi; balsas drebėjo.

Sučirškia durų skambutis, praneša, kad Bišopai pagaliau atvyko. Juos priimu kabinete savo namuose kelios minutės po septintos valandos vakaro, mūsų sutarto laiko.

Ar jums tinka vakarai? Mano vyras ilgai būna darbe, jo grafikas labai įtemptas.

Jeigu nuspręsiu pasilikti šią porą, toks nepunktualumas daugiau nebeprisikartos. Išsiunčiu trumpą žinutę vyrui, su kuriuo tarėmės susitikti vėliau šį vakarą: **Pasimatome 8.30. Gal turi žaliųjų citrinų?** Telefone įjungiu tylųjį režimą ir paslepiu medžiaginiame krepšyje brangų tekilos butelį, šiandien man padovanotą vieno kliento. Gydytojams nederėtų priimti tokių dovanų. Bet aš nesu iš tų, kurios žaidžia pagal taisykles.

Tiesa, aš nebe psichoterapeutė. Praradau licenciją prieš penkis mėnesius.

Atsistuju ir patraukiu į koridorių, prieš atidarydama duris dar žvilgteliu pro akutę. Marisa ir Metju žengia per slenkstį lengvai ir ryžtingai, matyt, įpratę lankytiis svečiuose.

Abu aukšti ir prašmatniai apsitaise; šviesūs plaukai idealiai įrėmina klasikinius veido bruožus. Jis vilki dalykinį kostiumą ir paltą – spėju, kašmyro. Ji užsimetusi kupranugario spalvos peleriną, dailiai krintančią virš aulinukų aukštais kulnais.

– Sveiki atvykę. Aš Eiveri Šembers. – Sveikindamasi ištiesiu ranką. Stiprus, sausas vyro gniaužtas suima ją.

– Metju Bišopas, – atsakoma man.

Žvilgsniu perbėgu kvadratinį vyro smakrą, žydras akis ir plačius pečius. Grįžteliu į jo žmoną. Kai pasilenkiu arčiau Marisos spustelėti trapios moters rankos, plūsteli švelnus gėlių aromatas. Jos pirštai suledėję.

– Atleiskite, šiek tiek vėluojame. Vis tie kamščiai, – teisinasi ji sukdama akis šalin.

Nusivedu juos į kabinetą pirmame aukšte ir užveriu duris, kai įeiname. Prieš nusimesdamas paltą, Metju padeda žmonai nusivilkti peleriną, pakabina drabužius ant medinės žalvariu dekoruotos kabyklos ir įsitaiso ant sofos. Šiam vyrui nestinga pasitikėjimo savimi, jis gerai žino, kur jo vieta pasaulyje.

Metju ir Marisa sėdi neliesdami vienas kito, tačiau tiek arti, kad norėdami galėtų. Jie nepanašūs į porą, išgyvenančią sunkų laiką. Ką gi, išorė dažnai apgauna.

Susirandu švarų bloknotą geltonais lapais, rašiklį ir užimu savo įprastą vietą tiesiai priešais sutuoktinius. Mano namų kabinetas santūrus, bet patogus, jaukumo jam suteikia keli vazonai su fikusais, giliai į išorę išsikišęs erkeris ir spalvotos abstrakčiojo meno reprodukcijos ant sienų. Dar kai dirbau viename pastate su kitais gydytojais, daugelis kolegų ant stalų išrikiuodavo rėmelius su artimųjų fotografijomis – nugarėlėmis į pacientus, kad neblaškytų šių dėmesio. Mano stalas anuomet buvo tuščias, toks liko iki šiol.

Seansą visada pradedu tuo pačiu klausimu:

– Dėl ko šį vakarą čia atėjote?

Marisa ima nervingai trinti rankas, didelis deimantas ant žiedo pagauna nuo lubų atsklindančios šviesos spindulius. Tobulai prižiūrima jos oda išblyškusi.

– Aš pamaniau... – Moteris kosteli, tarsi staiga jai būtų užspaudę gerklę. Ji kankinasi.

– Gal jums atnešti vandens?

Ji išspaudžia šiokią tokią šypseną.

– Gal turite ko stipresnio?

Suprantu, kad Marisa bando pokštauti, tačiau ilgai nesvarstydama atsistoju ir pagriebiu medžiaginių krepšį.

– Tekila tiks? – klausiu ištraukdama baltą butelį su mėlynu ornamentu.

Metju, kelias akimirkas pastebimai sutrikęs, greitai susitvardo.

– Še tau, būčiau atsibeldęs anksčiau, jei tik būčiau žinojęs, kad vaišinsit taurele „Clase Azul Reposado“*. – Paskutinius žodžius jis ištaria be priekaištų.

* Aukštos klasės tekila, gaminama Meksikoje, viena brangiausių rinkoje; išsiskiria unikaliumi, rankomis dekoruotu buteliu. (Čia ir toliau – vert. past.)

Ištraukiu tris plastikinius puodelius iš geriamojo vandens aparato sau už nugaros ir negailėdama pripildau juos svaigaus skysčio.

– Į sveikatą. – Aukštyn pakeliu savąjį. Gerklę užlieja pažįstama maloni šiluma, ir aš atsisėdu atgal į savo kėdę.

Marisa gurkšnoja lėtai; tokios kaip ji dažniau renkasi baltaį vyną. Užtat Metju gėrimą susiverčia vienu ypu.

– Mes čia tam, kad pašnekėtume apie Benetą, mūsų sūnų, – galop ištaria jis ir žvilgteli į žmoną. Man tai netikėta, mat per pirmą pokalbį telefonu Marisa neminėjo jokio vaiko, bet nuostabą nuslepiu.

Moteris siekteli sutuoktinio rankos.

– Iš tiesų, mielas, čia atėjome ne visai dėl to. Aš turiu tau kai ką pasakyti, – jos balsas virpa.

Ūmai viršum mūsų pakimba tamsūs debesys ir patalpoje pasidaro pernelyg vėsu. Tuoj išgirsime jį – išpažinimą. Aš jo laikiu, o Metju sustingsta, veido raumenys įsitempia. Jis nemirksėdamas stebeilija į Marisą.

– Kas vyksta?

Žmona paspendė jam sąstus. Klasta jį čia atsiviliojo. Ne pati geriausia mūsų darbo pradžia, bet galbūt tai buvo vienintelis būdas priversti vyrą pas mane ateiti.

– Jau kuris laikas norėjau tau pasipasakoti. Tik nežinojau kaip. – Marisos skruostu nurieda ašara. – Sulaužiau mūsų įžadus ir dėl to labai apgailestauju.

Metju šurkščiai nustumia žmonos ranką, išlaisvina savąją.

– Kalbėk tiesiai, Marisa.

Ši sunkiai nuryja seiles.

– Aš su kai kuo permiegojau, – išveblena ji. – Tik vienintelį kartą. Bet...

– *Kas jis?* – Metju klausimas perskrodžia orą tarytum peilis, ir Marisa, nelyg šaltų ašmenų paliesta, prisidengia plokščią pilvą.

Man tai ne pirmas kartas, kai padedu poroms, išgyvenusioms neištikimybę. Dar licencijuotos psichoterapeutės laikais beveik kiekvieną savaitę būdavau panašių išpažinčių liudininke: žmona, užmezgusi romaną su bendradarbiu; vyras, apgaudinėjęs žmoną su kaimyne; sužadėtinis, nuklydęs į buvusiosios glėbį. Ir visgi Marisos prisipažinimas kažkodėl nuskamba kitaip.

O gal tai Metju reakcija.

Paprastai sutuoktiniai, priversti išklausyti tokias ar panašias naujienas, nugrimzta į šoką. Pyktis juos užvaldo tik vėliau. Tačiau Metju įniršta akimoju. Jis iš visų jėgų sugniaužia kumštį, sutraška plastikinis puodelis.

– Tu jo nepažįsti, – vos girdimai ištaria Marisa. – Atsitiktinis vyras, kurį sutikau „Pinnacle Studio“.

– Ką?! – Metju skruostus užlieja raudonis. – Dulkinaisi su tipu iš sporto klubo?

Marisa nunarina galvą, lyg jaustūsi nusipelniusi šiurkščių vyro žodžių.

Pasvyru į priekį arčiau sutuoktinių poros. Atėjo metas ir man sugrįžti į sceną.

– Metju, suprantu, kad šiuo metu jums labai sunku tai girdėti.

Jis karštligiškai pasuka galvą ir nutvilko mane akimis. Pasilenkiu dar arčiau, jo deginantį žvilgsnį atremdama savuoju.

– Nejaugi? *Suprantate?* – spjaute išspjauna jis. – Jūs viską žinojote nuo pat pradžių, ką? Padėjote jai mane čia atsitempti?

Aš iškeliu rankas. Neketinu atsakyti, tačiau galiu pažaboti jo įniršį. Esu turėjusi reikalų su piktesniais vyrais.

Marisa kilsteli galvą.

– Metju, ji nežinojo mūsų atvykimo priežasties. O aš bijojau kalbėtis su tavimi namie, nes... – sakinio nebaigia.

Dirsteliu į sulamdytą puodelį Metju rankoje ir susimąstau, ar nebus taip, kad šio vyro emocinius protrūkius neretai lydi ir fiziniai.

Metju atsistoja ir grėsmingas jo šešėlis užgula žmoną. Ši stebi jį maldaujamai. Jųdviejų kūno kalba pasako daugiau nei žodžiai. Moteris ne juokais išsigandusi. Mano užduotis išsiaiškinti, ko ji bijo labiau: prarasti vyrą ar *paties* vyro?

Pamažu iš savo vietos pakylu ir aš. Įsakmiai, bet nekeldama tono paklausiu:

– Ar mylite savo žmoną?

Metju subaltakioja į mane. Persikreipusiam veide susipynę per daug emocijų, kad galėčiau išskirti vieną dominuojančią.

Jis man nieko neatsako. Aš toliau palaikau akių kontaktą. Tik leisk sau susvyruoti – tokie vyrai kaip Metju bemat tuo pasinaudos.

– Jei mylite savo žmoną, – sakau pabrėždama kiekvieną žodį, – prašau atsisėsti. Aš galiu padėti jums tai įveikti.

Prieš priimdamas sprendimą jis akimirką dvejoja. Galėčiau kalbėti toliau, bandyti palenkinti jį savo pusėn pasakodama apie daugybę kitų porų, su kuriomis esu dirbusi ir kurios įveikė kur kas sudėtingesnius iššūkius nei tik neištikimybė. Galėčiau pasigirti sėkmės rodikliais, pastaruuju metu dar labiau šoktelėjusiais, mat nebesu įpareigota laikytis tradicinės terapijos apribojimų ir turiu laisvę taikyti naują, pačios sukurta metodiką.

Bet aš tyliu. Duodu jam laiko.

– Nelabai įsivaizduoju, kaip tauškimas apie niekus, tokius kaip mano santykiai su tėvu ar kvaili sapnai, gali padėti mums įveikti *šitai*, – galiausiai atkerta jis.

Jeigu reikėtų įvertinti tikimybes, tarp tos, kad jis pasiliks, ir anos, kad apsisukęs ners lauk pro duris, dėčiau lygybės ženklą.

– Metju, – kone maldauja Marisa, – Eiveri kitokia, nei manai. Prašau, leisk bent pamėginti.

Jis lėtai iškvepia orą atpalaiduodamas įsitempusius pečius. Teikiasi atsisėsti ant sofos, kiek įmanoma toliau nuo žmonos.

Aš irgi sėduosi atgal ant kėdės. Metju nenutuokia, kad ne jis vienas ką tik priėmė sprendimą. Bišopai mane intriguoja; taip lengvai jų nepaleisiu.

– Štai kaip viskas vyks: susitikime dešimt kartų. – Klientams visada apibrėžiu bendro darbo laikotarpį, tačiau asmeninę tvarkaraštį palieku paslapy. Mano programoje seansai turi specialius pavadinimus ir prasideda *Išpažinimu*, po jo eina *Sumaištis*, tada *Eskalacija*, *Pabudimas*, *Neviltis*, *Konfrontacija*, *Poveikis*, *Išbandymas*, *Susitaikymas* ir, galiausiai, *Pažadai*. – Jūs negalite praleisti seansų ar į juos vėluoti. Nepriimsiu jokių pasiteisinimų dėl užkimštų kelių ar neatidėliotinių darbų. Kaskart, seansui pasibaigus, šnekėkitės apie sūnų, aptarkite profesinius klausimus, orus – ką tik norite. Visgi rekomenduoju dalykus, kurie iškils šioje erdvėje, joje ir palikti. Taip pat patariu neatskleisti informacijos apie mūsų susitikimus tretiesiems asmenims, kol truks terapija.

Marisa uoliai linkteli. Vyro tylą priimu kaip sutikimą.

Ramybės man neduoda tik vienas klausimas, bet savo abejones kruopščiai užmaskuoju. Visos poros turi paslapčių. Bišopai – ne išimtis. Neištikimybė čia nebus vienintelė problema. Marisos išdavystė tėra santykių krizės simptomas, o ne šios priežastis.

Prieš dvylika minučių jie įpleveno į mano kabinetą – žavūs, turtingi, pavydėtinais nepriekaištingi. Auksinė pora. Dabar pro storą pudros sluoksnį jau ima šmėžuoti nešvarumai.

Greitai viskas subjurs dar labiau.

– Kada pradėsime? – pasiteirauja Marisa.

– Mes jau pradėjome.